

V Małopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV-VII szkół podstawowych, dotychczasowych gimnazjów
i dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych
województwa małopolskiego w roku szkolnym 2017/2018

ETAP SZKOLNY

10 października 2017 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:

a) pierwszy raz – w całości

b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu

➤ zdania wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją

➤ znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane

➤ bardziej rozbudowane zdania można przeczytać ponownie

c) trzeci raz – znów w całości.

2. Łączny czas dyktanda (kodowanie, pisanie dyktanda i oddanie pracy) nie może przekroczyć 45 min.

3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Nauka – pożądany obowiązek

Stworzenie systemu powszechnej edukacji stanowiło nie lada wyzwanie dla odradzającej się w 1918 roku Polski. Wciąż piętrzyły się trudności. Ustrój przejętego po zaborcach szkolnictwa był zróżnicowany, a odsetek analfabetów w społeczeństwie – zatrważająco wysoki. Mniejszości narodowe chciały się uczyć własnych języków. Brakowało nauczycieli i szkolnych budynków.

Zwierzchnictwo nad szkołami w II Rzeczypospolitej sprawowało Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W konstytucji marcowej z 1921 roku zapisano, że nauka jest bezpłatna i obowiązkowa. Programy szkolne wprowadzały wiadomości o państwie polskim, jego historii, geografii oraz kulturze. Jędrzejewiczowska reforma edukacji ustanawiała jednolitą strukturę szkolnictwa: szkoły powszechne, gimnazja, licea i szkoły zawodowe. Prężnie działały uniwersytety.

Nauczyciele dbali o wychowanie uczniów: rozbudzali poczucie honoru i narodowej dumy, kształtowali gotowość do służby innym, solidność i pracowitość. Nierzadko wśród pedagogów byli naprawdę wybitni. Warto by wymienić co najmniej trzech: Janusza Korczaka – niezrównanego rzecznika praw dzieci, Aleksandra Kamińskiego – krzewiciela harcerskich idei i Mariana Falskiego – autora słynnego „Elementarza”.

Gdy wybuchła II wojna światowa, Niemcy zlikwidowali szkolnictwo średnie i wyższe. Dla okupanta Polacy mieli być tylko siłą roboczą. Nie zważając na represje hitlerowców, tysiące uczniów, studentów i nauczycieli zbierało się na tajnych kompletach. Tajne nauczanie stanowi chlubną kartę naszych dziejów.

Także dziś doskonalenie charakteru i poszerzanie swoich horyzontów pozostaje obowiązkiem uczniów. Przynosi również korzyści, bo pozwala urzeczywistniać marzenia.